

D **'De** R i j k s

Rijksrecherche

r e c h e r c

stelt

een onderzoek in...'

h e s t e l t

e e n o n d e

r z o e k i n

D e R i j k s

r e c h e r c

Jaarbericht 2005

Rijksrecherche

Inhoud

• Voorwoord	3
• Onderzoeken	5
• Project Buitenlandse Corruptie	7
• Internationale Samenwerking	9
• Themabijdrage “Sterfgevallen onder zorg van de politie”	11
• Beleid en Kwaliteit	15
• Personeel	17
• Financiën	19
• Informatie- en Communicatietechnologie	20

Voorwoord

‘Alles van waarde is weerloos’. De dichtregel van Lucebert schoot mij in gedachten toen ik de themabijdrage ‘Sterfgevallen onder zorg van de politie’ in dit jaarbericht van de Rijksrecherche las.

Niets heeft meer waarde dan een mensenleven. In een cel opgesloten ben je overgeleverd aan anderen en daardoor tamelijk weerloos. De overheid neemt een grote verantwoordelijkheid op zich door mensen in te sluiten. Als mensen dan ook nog overlijden tijdens deze ‘hechtenis’, is een uiterst zorgvuldig onderzoek noodzakelijk.

De Rijksrecherche doet dat als mensen overlijden in een politiecel, de politie doet dat als mensen overlijden in een penitentiaire inrichting. De onderzoeksinstantie moet zo ver mogelijk af staan van degene die met de zorg voor de ingesloten mens belast was. Het overheidsoptreden moet kritisch getoetst worden. Daarom onderzoekt de Rijksrecherche in deze gevallen de politie. In 2005 werd een analyse gemaakt van de onderzoeken die de Rijksrecherche tussen 2000 en 2005 naar ‘politie-celdoden’ deed. Gemiddeld overlijden jaarlijks 7 personen in een politiecel. Op de duizenden arrestanten die ieder jaar in zo’n cel worden opgesloten, lijkt dat niet veel. Toch kan er nog meer gedaan worden om te voorkomen dat een overlijdensgeval zich voordoet. Dat staat in de genoemde analyse en in de themabijdrage van dit jaarbericht.

De Rijksrecherche is een kleine, maar gezonde organisatie. De onderzoeksresultaten zijn over het algemeen goed, de organisatorische processen zijn het afgelopen jaar sterk verbeterd en in het kielzog van het rapport Posthumus over de Schiedammer parkmoord is gestart met een kritische beschouwing van de eigen professionele kwaliteit.

In 2005 werden wat meer onderzoeken gedaan dan in de jaren daarvoor. Het is de voortdurende opgave van de Rijksrecherche om bij een groot werkaanbod, een breed takenpakket, stijgende kwaliteitseisen aan de opsporing en een geringe personele omvang van de organisatie, de juiste onderzoeken te selecteren.

Dit jaarbericht probeert een beeld te geven van wat de Rijksrecherche anno 2005 is en doet. Er wordt beknopt verslag gedaan van een aantal onderzoeken. Dat geeft geen representatief beeld van de activiteiten van de Rijksrecherche. De aard van de onderzoeken maakt terughoudendheid nodig en over sommige onderzoeken kan helemaal geen verslag gedaan worden. De Rijksrecherche onderzoekt immers altijd delicate aangelegenheden; ze zijn vaak nog onder de rechter, openbaarmaking zorgt soms voor onnodige beschadiging, gevoelige verhoudingen zijn niet zelden in het geding of de privacy wordt onnodig door publicatie geschaad.

Soms moet snel opgetreden worden als politieoptreden de gemoederen in een gemeente hoog doet oplaaien, soms is lange adem nodig bij diepgewortelde structurele corruptie binnen een politiekorps. In het verslagjaar zijn beide voorbeelden aan de orde geweest. Ook werd de Rijksrecherche enige keren belast met onderzoek waarbij de AIVD een rol speelde; dat zijn per definitie lastige onderzoeken omdat de staatsveiligheid in het geding is en de AIVD onder een eigen wettelijk kader opereert.

De huidige stand van zaken bij de Rijksrecherche geeft vertrouwen voor de komende jaren. Jaren waarin steeds hogere eisen aan de opsporing zullen worden gesteld. Jaren waarin de legitimiteit van de overheid onder druk zal blijven en waarin belangrijke organisatorische veranderingen bij de politie aan de orde zullen zijn.

De belangrijkste opgave van de Rijksrecherche is om op de momenten dat het nodig is kwalitatief goed opsporingsonderzoek te doen. Daar blijven we naar streven!

Dick Pijl
Directeur Rijksrecherche

AIVD-lek

Een medewerker die als tolk werkzaam was bij de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) werd er van verdacht 'staatsgeheime' documenten te hebben weggenomen of gekopieerd. Hij zou deze verstrekt hebben aan een lid van een criminele groepering. Eén van de verdachten uit deze criminele groepering bleek bij zijn aanhouding in het bezit te zijn van een zogenaamde 'stand van zaken' van het tegen hem en de groepering lopende onderzoek. Ook werd de AIVD-medewerker er van verdacht kopieën van opgenomen telefoongesprekken en observatieverslagen uit datzelfde onderzoek in zijn bezit te hebben - deze werden thuis bij hem aangetroffen - terwijl deze niet buiten het gebouw van de AIVD mogen komen. Ook zou de verdachte in dat onderzoek een telefoongesprek ten onrechte als 'niet relevant' hebben aangemerkt.

Bij doorzoeking van de woningen van de leden van de criminele groepering werden onder andere een kopie van de genoemde 'stand van zaken' aangetroffen, alsmede een kopie van een observatieverslag.

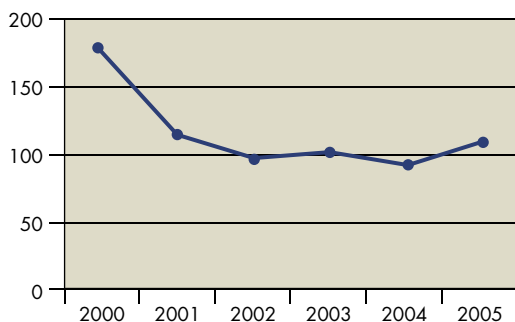
In de fouillering van de aangehouden tolk werd een zogenaamd 'post-it' velletje gevonden met daarop drie adressen waaronder die van één van de leden van de criminele groepering. Uit het onderzoek bleek dat de 'staatsgeheime' documenten naar dat adres gestuurd werden.

De tolk is inmiddels veroordeeld en niet meer werkzaam bij de AIVD. Voor de Rijksrecherche was dit een bijzonder onderzoek in een gevoelige 'staatsgeheime' omgeving.

Onderzoeken

In 2005 heeft de Rijksrecherche 110 tactische onderzoeken ingenomen. Dit is een significante stijging ten opzichte van 2004, toen 93 tactische onderzoeken werden ingenomen. De ingezette trend van de stabilisatie van het aantal onderzoeken vanaf 2001 lijkt hiermee te worden doorbroken. De daling van het aantal ingenomen tactische onderzoeken ten opzichte van 2000 wordt verklaard door de meer selectieve inzetcriteria die in 2002 van kracht werden. Het aantal zaken waarin in 2005 bij de Coördinatiecommissie Rijksrecherche (CCR) om inzet van de Rijksrecherche gevraagd werd, bedroeg 130 (daarnaast werden 325 relevante zaken gemeld). Met de 25 onderzoeken van de Criminele Inlichtingen Eenheid kwam het totale onderzoekspakket op 135.

Aantal ingenomen tactische onderzoeken door de Rijksrecherche (2000-2005)

Van de 110 ingenomen tactische onderzoeken in 2005 zijn 15 onderzoeken te kwalificeren als grootschalige rechercheonderzoeken. Dit zijn onderzoeken die complex van aard zijn, lang duren en waarbij veel (bijzondere) opsporingsmethoden ingezet worden. De overige 95 onderzoeken zijn onder te verdelen naar:

- spoedeisende inzet zoals schietincidenten, celdoden en slachtoffers bij achtervolgingen;
- kleinschalige rechercheonderzoeken die in duur variëren van enkele weken tot enkele maanden.

Van de nieuwe onderzoeken uit 2005 en de nog in behandeling zijnde onderzoeken uit voorgaande jaren, werden er 100 afgesloten.

Executieve Ondersteuning

Bij de afdeling Executieve Ondersteuning (EXO) is een aantal specialismen ondergebracht. Deze specialismen ondersteunen het (tactische) onderzoek. De Criminele Inlichtingen Eenheid (CIE) van de Rijksrecherche bestaat uit een coördinator, zes inlichtingenrechercheurs en een administratief medewerkster. De CIE wordt aangestuurd door de landelijk CIE officier van justitie. Hoofdtaken van de CIE zijn het ondersteunen van tactische rechercheonderzoeken, het genereren van informatie ten behoeve van onderzoeksvoorstellen voor de CCR, het onderhouden van contacten met opsporingsdiensten en andere CIE-en ten behoeve van onder meer het uitwisselen van informatie en het beheer van het 'Register Zware Criminaliteit'. In dit register is zowel tactische als CIE informatie opgenomen die betrekking heeft op de taakvelden van de Rijksrecherche. In 2005 verrichtte de CIE 25 onderzoeken tegen 23 in 2004. Andere specialismen die onderdeel uitmaken van de afdeling EXO zijn financiële recherche, misdaad analyse en digitale recherche.

Enige in het oog lopende onderzoeken in 2005

- Onderzoek naar het schenden van de geheimhoudingsplicht binnen het Korps Landelijke Politiediensten/Nationale Recherche;
- Grootschalig fraude onderzoek (> € 20 miljoen) bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
- Schending geheimhouding door een medewerker van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst en het kwijtraken van diskettes bij die dienst;
- De omvangrijke brand binnen het cellencomplex van de Dienst Justitiële Inrichtingen op Schiphol, waarbij 11 doden vielen;
- Het overlijden van een verdachte in een cel van de politie in Den Haag, waarbij bleek dat deze verdachte voorafgaand aan de aanhouding ernstig mishandeld was;
- Onderzoek naar fraude binnen de dienst Parkeerbeheer in Utrecht;
- Onderzoek naar een familiedrama in Hilversum waarbij een politieman zijn vrouw, kinderen en zichzelf doodde met zijn dienstvuurwapen.

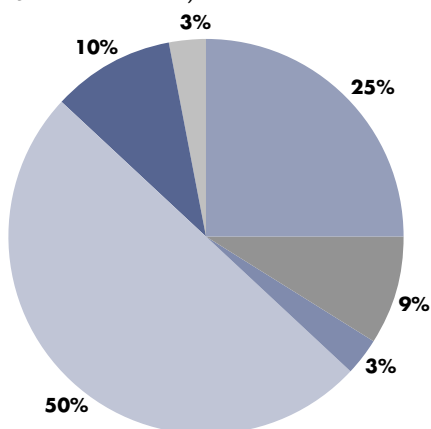
Aard ingenomen onderzoeken in 2005

(Totaal 110 tactische onderzoeken, exclusief 25 CIE-onderzoeken)

Aard ingenomen onderzoeken	Aantal
• Corruptie / Schending geheimhoudingsplicht	14
• Celdoden	9
• Schietincidenten	13
• Overige confrontatie met politie (ongeval, achtervolging, aanhouding)	15
• Overig (waaronder fraude; zeden; verdovende middelen; valsheid in geschrift; diefstal/verduistering; meeneed; afpersing)	59
• Totaal	110

Ingenomen onderzoeken 2005 naar overheidssector

(Totaal 135 onderzoeken, waarvan 110 tactische onderzoeken en 25 CIE-onderzoeken)

25% Bestuur
 9% Dienst Justitiële Inrichtingen
 3% Douane
 50% Opsporingsinstanties
 10% Rechtswezen
 3% Overig

Wat opvalt bij de ingenomen onderzoeken:

- In 2005 werd 50% van de onderzoeken ingesteld binnen opsporingsinstanties, ten opzicht van 64% vorig jaar;
- Veel aandacht is besteed aan de strafbare feiten die onder het begrip 'corruptie' zijn te brengen. Omkoping, schending van de geheimhoudingsplicht, valsheid in geschrift en het aannemen van giften vallen hieronder;
- Van de onderzoeken heeft 10% zich afgespeeld binnen het rechtswezen, dit afgezet tegen 4% in 2004; opgemerkt wordt dat de meeste onderzoeken door de Criminele Inlichtingen Eenheid werden gedaan en niet leidden tot een tactisch vervolg-onderzoek;
- Verder werden onderzoeken ingesteld naar incidenten bij het binnentreden van de politie in een woning ter aanhouding of doorzoeking. Een aantal verdachten poogde zich aan aanhouding te onttrekken waarbij zij zwaar lichamelijk letsel opliepen of zelfs dodelijk verongelukten.

Project Buitenlandse Corruptie

Omkoping is in het zakendoen een fenomeen dat economische ontwikkeling tegenhoudt, het internationale handelsverkeer ondermijnt en goed overheidsfunctioneren belemmert. Dit is in strijd met de doelstelling van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Daarom is in 1997 door de lidstaten van de OESO een anti-corruptie verdrag getekend. De bepalingen uit dit verdrag zijn door een wetswijziging per 1 februari 2001 ook in Nederland van kracht geworden.

De Rijksrecherche heeft de opdracht gekregen hieraan invulling te geven. Daarom is halverwege 2004 het project Buitenlandse Corruptie bij de Rijksrecherche van start gegaan. Het projectteam heeft drie opdrachten: het opzetten van een landendatabank, het draaien van een pilotonderzoek in het buitenland en het verwerven van nationale en internationale bekendheid. Het uiteindelijke doel is door middel van gerichte inzet mogelijk strafbare feiten te ontdekken en te onderzoeken. De nadruk van de activiteiten van het projectteam ligt op het onderzoek naar Nederlandse rechtssubjecten die buitenlandse ambtenaren of politici door middel van omkoping proberen te bewegen tot illegale, niet toelaatbare activiteiten. Zogenaamde 'facilitating payments', kleine betalingen om aan te sporen tot het sneller verrichten van legale activiteiten (ook wel 'kleine corruptie' genoemd), vallen daar in beginsel niet onder.

Realisatie van de projectdoelstellingen

Aan de doelstelling, het realiseren van een databank c.q. het opzetten van een expertisecentrum met betrekking tot buitenlandse corruptie is inmiddels voldaan. Het vullen van de databank gaat door en de verkregen informatie wordt zoveel mogelijk actueel gehouden.

Het realiseren van een pilot in het buitenland is een tweede opdracht van het project Buitenlandse Corruptie. Op basis van diverse gevoerde gesprekken en onderzoeken is begin 2005 besloten om een pilot met Roemenië te draaien. Na het nodige voorbereidende werk is hiertoe in juni 2005 een convenant met de Roemenen afgesloten. Tevens is bepaald dat de pilot zich richt op de sector Bouw- en Infrastructuur. In het najaar is de pilot vervolgens daadwerkelijk van start gegaan. Gesprekspartner gedurende dit traject is zusterdienst 'Directia Generala de Informatii si Protectie Interna'. Binnen de pilot scannen de Roemeense collegae samen met de teamleden uit het project Buitenlandse Corruptie, de processen waar Nederlandse

bedrijven mee te maken krijgen indien zij zich willen vestigen of zaken willen doen in Roemenië. Het doel is om op deze wijze corruptiegevoelige elementen binnen die processen te detecteren, waarna mogelijk strafrechtelijk onderzoek kan volgen.

Voor wat betreft de realisatie van de derde opdracht, te weten het genereren van nationale en internationale bekendheid, luidt de conclusie dat in 2005 vooral aandacht is besteed aan het verwerven van nationale bekendheid. Dit kreeg enigszins gestalte door het publiceren van diverse artikelen in onder meer MKB- en VNO magazines, het maandblad van de Economische Voorlichtingsdienst, het Algemeen Politie Blad/Blauw, Justitiële Verkenningen en in het voorlichtingsmateriaal van de Kamer van Koophandel.

Ook werd in de eerste helft van 2005 een groot aantal interviews afgenomen. Gesprekken werden onder andere gevoerd met Nederlandse ondernemers in verschillende sectoren, zoals de Bouw- en Infrastructuur, de Scheepsbouw, Ingenieursbureaus, Accountancy en Telecommunicatie. Er werd een groot aantal Nederlandse ondernemers in de MKB sector, met een zakenrelatie in Roemenië, benaderd.

In het kader van het gezamenlijk aanpakken van een mogelijke buitenlandse corruptie zaak werd in juni een bezoek gebracht aan zusterdienst in Noorwegen, 'Okokrim'.

Het daadwerkelijk genereren van onderzoeken – waar het uiteindelijk allemaal om gaat – is in 2005 dichterbij gekomen. Op basis van binnengekomen informatie bij het project Buitenlandse Corruptie is in het voorjaar van 2005 door één van de regio's een tactisch onderzoek gestart.

Fraude binnen ministerie

In mei 2005 werd bij het Waarborgfonds voor de Zorgsector van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) bekend dat een stichting in de zorgsector een achterstallige betaling van rente en aflossing had van ruim 1 miljoen euro. De Bank Nederlandse Gemeenten stelde de Staat aansprakelijk voor betaling van de vordering. Vanwaar de aansprakelijkheidsstelling van de Staat?

Lang geleden begon het Rijk met het verlenen van garanties aan instellingen in de gezondheidszorg, om daarmee de beschikbaarheid van geldmiddelen te bevorderen. Het Rijk stelde zich borg voor de aangegane verbintenissen met de daaruit voortvloeiende verplichtingen. Leningen werden verstrekt met als onderpand onroerende goederen van de te financieren instellingen.

Het Waarborgfonds deed nader onderzoek naar de achterstallige betalingen en de daarbij betrokken personen en bedrijven. Dit gaf aanleiding tot het doen van aangifte. Vanwege mogelijke betrokkenheid van een ambtenaar van het ministerie van VWS werd de Rijksrecherche met het onderzoek belast.

In de jaren 2002 en 2003 werden zes geldleningen verstrekt aan de stichting voor een totaalbedrag van ruim 21 miljoen euro. In de dossiers van deze leningen ontbraken de hypotheekakten die duidelijk zouden moeten maken dat de stichting over onroerend goed beschikte als onderpand voor de leningen en als zekerheid voor het Rijk.

De stichting gaf wel onroerend goed als onderpand op maar dat bleek eigendom te zijn van andere stichtingen in de gezondheidszorg.

Bijzonder is verder dat de leningen in april 2003 in het datasysteem van VWS op nul werden gesteld terwijl van een vervroegde aflossing geen sprake was geweest. In februari 2004 nam de beleidsmedewerker die bij VWS betrokken was bij de garantieregeling, ontslag. De correspondentie van de stichting met het ministerie liep voornamelijk via deze ambtenaar. Deze man werd later in het onderzoek met vijf andere verdachten aangehouden. Zij maakten gebruik van meerdere stichtingen. De verdachten zullen zich voor de rechter moeten verantwoorden voor onder andere valsheid in geschrift en oplichting.

Internationale Samenwerking

In 2005 is de Rijksrecherche, naast het project Buitenlandse Corruptie, ook op andere fronten actief geweest in het buitenland. In het kader van Twinning Projecten, samenwerkingsovereenkomsten en een aantal conferenties heeft de Rijksrecherche zich internationaal gemanifesteerd. Deze activiteiten geven mede sturing aan de aanpak van corruptie door de Rijksrecherche.

Twinning in Hongarije en Polen

In 2005 werd het Twinning Project in Hongarije afgesloten met een aantal modules in de eerste helft van het jaar en een audit op de resultaten in december. De Rijksrecherche voerde deze Twinning in samenwerking met de Metropolitan Police van Londen uit. Tijdens de audit bleek dat vrijwel alle suggesties, gedaan gedurende het Twinning Project, waren omgezet in beleid en uitvoering daarvan. Uit het project is een samenwerkingsovereenkomst voortgekomen die in 2006 door de Hongaren zal worden ondertekend, waarna de Rijksrecherche en de Hongaarse nationale anti-corruptie eenheid 'Rendvédelmi Szervik Védelmi Szolgáta', als 'zusterdiensten' zullen gaan samenwerken.

In 2005 werden ook de voorbereidingen getroffen voor een voortzetting van het anti-corruptie Twinning Project met Polen, zoals dat werd uitgevoerd in 2002/2003. Hieruit is een samenwerking voortgekomen met de VNG en de Ierse politie die bij het verschijnen van dit jaarbericht heeft geresulteerd in een aantal door de Rijksrecherche uitgevoerde activiteiten in Warschau.

Samenwerking met Roemenië

Naast de pilot die door de medewerkers van het project Buitenlandse Corruptie is gestart in Roemenië, ging de Rijksrecherche ook een samenwerkingsovereenkomst aan met de anti-corruptie autoriteiten in dit land. Hierover zijn onder andere gesprekken gevoerd met de Minister van Justitie, het hoofd van de politiedienst "Directia Generală Informatii Si Protectie Interna van het Ministerul Administratiei Si Internele Romania" en de toenmalige "Procuror General van het Parchetul National Anticoruptie van het Ministerul Public".

Raesfeld Conferentie

Een ieder jaar terugkerend onderwerp is de medeorganisatie van en deelname aan de Raesfeld Conferentie in Duitsland. De conferentie is ontstaan uit de behoefte bij het 'Bundeskriminalamt', enkele 'Landeskriminalämter' en het 'Wupperverband' om meer te weten te komen over de verschillende wijzen van corruptiebestrijding in Duitsland. Inmiddels is deze conferentie uitgegroeid tot een Duits/Nederlands (lees: Rijksrecherche) initiatief met deelname van ongeveer 15 (aspirant) Europese Unie landen. Niet alleen de deelnemende diensten leveren een bijdrage, ook gerenommeerde sprekers uit het bedrijfsleven en de academische wereld laten van zich horen.

Overige internationale activiteiten

De Rijksrecherche was in 2005 nog bij een aantal internationale congressen vertegenwoordigd:

- In Portugal werd het 'European Partners Against Corruption Congress' bijgewoond, waar de 25 EU-landen vertegenwoordigd waren;
- In Slowakije werd een presentatie gegeven aan officieren van justitie;
- In Brazilië werd het 'Global Forum on Fighting Corruption' toegesproken;
- In oktober werd op de Landespolizeischule Rheinland Pfalz deelgenomen aan de Internationale Fachtagung 'Europäische Zusammenarbeit bei der Bekämpfung der Korruption';
- De Rijksrecherche trad op als 'Keynote Speaker on Corruption' op het IAASP congres (International Association of Airport and Seaport Police) dat werd gehouden in Taiwan.

Informatielek Nationale Recherche

Vanaf augustus 2003 heeft de Rijksrecherche zich met een steeds groter wordend team bezig gehouden met een onderzoek naar lekken van informatie vanuit de regiopolitie Amsterdam-Amstelland en later de Nationale Recherche van het Korps Landelijke Politie Diensten (KLPD). Aanvankelijk richtte het onderzoek zich op een politieman die in 1990 was ontslagen. In maart 2005 waren er zoveel aanwijzingen tegen een rechercheur van de Nationale Recherche, dat ook hij de status van verdachte kreeg.

Gedurende het onderzoek is nadrukkelijk samengewerkt met andere korpsen. Zowel het KLPD als meerdere regiokorpsen hebben personeel uitgeleend ten behoeve van het onderzoek. Op het hoogtepunt bestond het team uit ongeveer 18 mensen waarvan er 8 uit de regio of het KLPD kwamen.

Het onderzoek heeft zich gekenmerkt door de moeilijke omgeving waarin het zich afspeelde. De uitgelekte vertrouwelijke informatie werd aangetroffen binnen de zogenaamde criminele 'Hollandse netwerken'. Verder rees de verdenking dat informatie ook werd doorgegeven aan pers en advocatuur.

Gedurende het onderzoek is een groot aantal bijzondere opsporingsmiddelen ingezet. Uiteindelijk werd gebruikt gemaakt van een gestuurde integriteitstest, waarbij concreet bleek dat de verdachte de informatie aan de ex-politieman doorspeelde.

De aanhouding van drie verdachten geschiedde in januari 2006. Buiten de rechercheur en de ex-politieman werd ook een broer van de rechercheur aangehouden.

Themabijdrage

Sterfgevallen onder zorg van de politie

Het onderzoeken van sterfgevallen van burgers onder de zorg van de politie wordt al jaren als een typische rijksrecherchetaak gezien. Voor het eerst heeft de Rijksrecherche een groot aantal van deze zaken aan een inhoudelijke analyse onderworpen. Hierdoor hoopt de Rijksrecherche - ook al is haar primaire taak als opsporingsinstantie het onderzoek van strafbaar gedrag door overheidsfunctionarissen - bij te dragen aan preventie en dus het voorkomen van sterfgevallen in cellen van de politie. Ook wordt daarmee duidelijk onder welke omstandigheden mensen bij de politie zijn overleden. Zo worden inzichten en ervaringen gedeeld die anders wellicht voor altijd in archieven van de Rijksrecherche zouden zijn opgesloten. De resultaten van de analyse zijn opgenomen in het rapport 'De politie een zorg!', dat in de eerste helft van 2006 zal worden gepubliceerd. Er zijn 37 dossiers bestudeerd van onderzoeken naar sterfgevallen van mensen die onder de zorg van de politie vielen. Het gaat om alle bij de Rijksrecherche bekende sterfgevallen uit de jaren 2000 tot en met 2004. De uitkomsten zijn vergeleken met eerdere onderzoeken en andere geschreven bronnen en besproken met ervaringsdeskundigen, onder wie arrestantenverzorgers, hoofden arrestantenzorg en forensisch artsen. Er zijn alleen sterfgevallen onderzocht. Het rapport geeft dus een beperkt beeld van de zorgkwaliteit van de politie. De keren dat tijdige onderkenning van gevaar, adequaat optreden, goede toepassing van de juiste procedures en getroffen veiligheidsvoorzieningen levensreddend waren, bleven buiten beschouwing. Bovendien kan maximale zorg nooit uitsluiten dat iemand komt te overlijden.

Professionaliteit arrestantenzorg

Het overlijden van mensen die worden verzorgd door de politie is niet altijd te voorkomen. De populatie in politiecellen bestaat deels uit mensen met een slechte lichamelijke en/of geestelijke conditie met een verhoogd overlijdensrisico. Door hun leefwijze hebben zij bovendien vaak een verhoogde kans met de politie in aanraking te komen. Verder verzorgt de politie soms mensen die primair in een ander zorgkader thuishoren, vooral verslaafden en mensen met psychische problemen of psychiatrische aandoeningen. Een alternatief verblijf is zeker 's nachts vaak niet (tijdig) beschikbaar. Een tijdens de onderzoeksperiode afgesloten convenant tussen overkoepelende organisaties van politie en geestelijke gezondheidszorg heeft nog niet geleid tot oplossing van dit probleem.

Er komen uit het onderzoek mogelijkheden naar voren om de politiezorg verder te verbeteren. Daartoe zijn meer dan 80 aanbevelingen opgenomen. Een voorbeeld hiervan is het advies een scheiding aan te brengen tussen enerzijds de processen opsporing en handhaving openbare orde en anderzijds het proces (arrestanten)verzorging. Dat maakt verdere professionalisering van de arrestantenzorg en een duidelijke toedeling van verantwoordelijkheden makkelijker en houdt de verzorging van mensen door de politie zoveel mogelijk weg van de hectiek op straat. Een andere aanbeveling betreft de beschikbaarheid van voldoende personeel voor arrestantenverzorging. Een cellencomplex zou door minimaal drie medewerkers bemenst moeten worden. In de praktijk zijn dat er - zeker 's nachts - minder. In het rapport wordt gewezen op de voordelen van het bouwen van grotere cellencomplexen. Zulke complexen kunnen helemaal worden ingericht op het proces van arrestantenzorg en brengen schaalvoordelen met zich mee. Daardoor kan tegen relatief weinig kosten per cel toch worden voorzien in voldoende personele capaciteit.

Regels en procedures voldoen niet altijd en/of worden soms niet nagevolgd. Ze zijn vaak complex en niet altijd duidelijk. Een geautomatiseerde beslisthulp ontbreekt. Daardoor moet soms in allerlei regels en instructies worden gezocht naar de bepalingen die van toepassing zijn op een specifiek geval.

Intoxicatie

De resultaten van het onderzoek leveren samengevat het volgende beeld op. Gemiddeld overleden in de periode 2000 tot en met 2004 jaarlijks ongeveer zeven personen onder zorg van de politie. Daarbij zijn schiet- en geweldsincidenten niet meegerekend. Als de onderzoekscriteria van dit onderzoek zoveel mogelijk gelijk worden getrokken met eerder onderzoek, blijkt het gemiddelde aantal sterfgevallen per jaar over de periode 1983-2004 stabiel te zijn en even boven de vijf te liggen.

Intoxicatie was in iets minder dan helft van de zaken (mede) de doodsoorzaak. Cocaïnegebruik speelde hier een belangrijke rol. Een aantal slachtoffers stierf na gelijktijdig gebruik van verschillende middelen. Zelfdoding en natuurlijke dood zijn andere relatief veel voorkomende doodsoorzaken. Bij suïcide is verwuring of verhangen de meest gebruikte methode. De meest voorkomende natuurlijke doodsoorzaak is hartfalen. Andere doodsoorzaken - ongevallen en voor de aanhouding

opgelopen letsel - komen incidenteel voor. In vier zaken is geen zekere of waarschijnlijke doodsoorzaak vastgesteld.

Bijna alle onderzochte sterfgevallen zijn terug te voeren op handelen van betrokkene en/of op zijn of haar slechte lichamelijke of geestelijke gesteldheid. Die gesteldheid bestond dan al voor het moment dat de politie verantwoordelijk werd voor de verzorging.

Vergelijking met eerder onderzoek wijst op een afname van het aantal suicides. Bij intoxicatie als doodsoorzaak lijkt sprake te zijn van een relatieve toename. Door verschillende definities geeft de vergelijking vooral hier mogelijk een vertekend beeld. Alcoholgebruik als directe oorzaak van overlijden is sterk afgenomen. Cocaine maakte waarschijnlijk meer slachtoffers dan voorheen. Ook binnen de periode 2000-2004 is hier een toename zichtbaar. Relatief veel mensen stierven een natuurlijke dood, een verklaring daarvoor is niet gevonden. Mogelijk speelt hier een extra lichamelijke belasting door onthoudingsverschijnselen een rol.

De meeste mensen die stierven door intoxicatie, overleden - vaak in de nacht - binnen 12 uur na het eerste contact met de politie. Meer dan de helft van de personen die een natuurlijke dood stierven, overleden tussen 7 en 12 uur nadat zij onder de zorg van de politie waren gesteld. Zelfdoding kwam vooral overdag voor. Onder de overledenen waren vijf vrouwen, drie van hen stierven door zelfdoding. Binnen de groep overleden personen die in Nederland zijn geboren, kwam overlijden wegens intoxicatie relatief veel voor. De slachtoffers die niet in Nederland waren geboren pleegden vaker suicide.

Verkeerde inschatting

De overleden personen leefden vaak in een sociaal isolement. De helft was verslaafd. De meeste overleden personen kwamen als verdachte in aanraking met de politie. Slachtoffers van suicide waren relatief vaak vastgezet vanwege geweldsdelicten, veel van de door intoxicatie overleden mensen wegens opiumdelicten of diefstal. Eenderde van de personen die een natuurlijke dood stierven, waren aangehouden wegens openbare dronkenschap.

Het is soms moeilijk eventuele aanwijzingen vooraf te zien. Symptomen van een psychische stoornis, en in mindere mate intoxicatie en ziekte, zijn daarbij moeilijk uit elkaar te houden. Bovendien zijn de omstandigheden waaronder personen onder

zorg van de politie komen vaak hectisch. Het gaat verder om mensen die soms tegenwerken of klachten simuleren. Zij zijn vaak al eerder aan het bureau geweest en vertoonden toen vergelijkbare symptomen, zonder dat zij toen in nood kwamen. Culturele verschillen en taalbarrières kunnen aanwijzingen maskeren. Sommige drugs kunnen ziekteverschijnselen minder zichtbaar maken. Ook komt het voor dat symptomen van ziekte worden aangezien voor aanwijzingen van middelengebruik en andersom.

Als het personeel vooraf aanwijzingen herkende, werd in de regel een arts ingeschakeld. In enkele zaken is dit niet gebeurd. De oorzaken daarvan lopen uiteen van onduidelijke procedures tot verkeerde inschattingen. De voorgeschiedenis van betrokkene is niet altijd bekend bij het politiepersoneel of te hulp geroepen zorgverleners. Ook artsen hebben niet altijd zicht op de achtergrond van ingesloten personen. In 2006 komt naar verwachting een online systeem in bedrijf waarmee gautoriseerd geneeskundig personeel medische gegevens van personen kan opvragen.

Keuring cellencomplex

Ongeveer de helft van de personen die zichzelf van het leven beroofden, gebruikte onderdelen van de verblijfsruimte voor een ophangconstructie. Enkele mensen die overleden, waren ingesloten in een cel die niet aan de technische eisen voldeed. Tekortkomingen in observatiemogelijkheden speelden mogelijk een rol bij een klein aantal sterfgevallen. Het valt bovendien op dat er, althans binnen sommige korpsen, een tekort aan personeel bestaat. Daardoor komt vooral het aflezen van camerabeelden en het adequaat reageren op oproepen uit de cel in gevaar. Tegelijkertijd is een ontwikkeling zichtbaar dat grotere cellencomplexen worden gebouwd. Dit biedt de kans locaties te ontwikkelen die helemaal op het proces van arrestantenverzorging zijn ingericht en waarbij schaalvoordelen kunnen worden benut. Zo kan de kwaliteit van de verzorging verder worden verbeterd, zonder dat hiervoor - per cel gerekend - veel extra personeel nodig is.

De in de landelijke regelingen voorgeschreven vijfjaarlijkse keuring van politiecellencomplexen wordt niet meer uitgevoerd. Het voorgenomen beleid is de regionale commissies van toezicht op de politiecellencomplexen hiervoor aan te wijzen. Een alternatief is om een algemene controlerende instantie als de brandweer of de gemeente hiermee te belasten.

Knelpunten tussen procedures en de dagelijkse praktijk zijn vooral de toedeling van verantwoordelijkheid voor de insluitfoullering, de overdracht van een arrestant vanuit het opsporingsproces aan de arrestantenzorg en het aanwijzen welke functionarissen wanneer verantwoordelijk zijn voor de zorg, vooral tijdens het ophouden. Ook verloopt de overdracht van de wacht en het doorgeven van informatie over ingesloten personen niet altijd goed.

Andere aandachtspunten die uit de interviews naar voren kwamen zijn het mogelijk niet of onvoldoende houden van ontruimingsoefeningen in politiecellencomplexen en de wijze van medicijnverstrekking. De overdracht van mensen vanuit de politiezorg naar een meer passend zorgkader - bijvoorbeeld een psychiatrische inrichting of een ziekenhuis - is zeker 's nachts vaak problematisch.

Nazorg

De dossiers vormen de weerslag van feitenonderzoek. In twee gevallen zijn met de zorg belaste functionarissen als verdachte aangemerkt. In één zaak leidde dit tot een sepot omdat de gerechtelijke obductie het personeel vrijpleitte. In de andere zaak vond vervolging plaats die tot vrijspraak leidde. In een derde zaak is na een afzonderlijk onderzoek vervolging ingesteld tegen rechercheurs die op confronterende wijze een verhoor hadden afgenomen. De verantwoordelijkheid voor de nazorg aan nabestaanden wordt verdeeld tussen het korps waar het sterfgeval plaatsvond en de Rijksrecherche. De Rijksrecherche heeft hierin een eigen verantwoordelijkheid. Als de verhouding tussen nabestaanden en het korps verstoord is, kan de Rijksrecherche de eerstverantwoordelijke voor nazorg worden. Ook de officier van justitie die het onderzoek leidt is belangrijk, vooral voor het geven van terugkoppeling van de onderzoeksresultaten en (de toelichting op) zijn beslissing al dan niet tot vervolging over te gaan. Nabestaanden kunnen worden gewezen op het Bureau Slachtofferhulp en - al dan niet door tussenkomst van deze instelling - worden verwezen naar professionele hulpverleners. Nazorg voor het betrokken personeel is beschikbaar in de vorm van de regionale bedrijfsopvangteams. Ook hier kan indien nodig professionele hulp worden ingeschakeld.

Politie­man slachtoffer van geweld

In februari 2005 vond een steekpartij plaats waarbij een politieman ernstig gewond was geraakt. Een politieman en zijn zoon zouden verhaal hebben gehaald bij een lawaaiige bovenbuurman. De klachten van geluidsoverlast zouden al geruime tijd duren. Ondanks het feit dat de politieman niet in functie was opgetreden werd in verband met de gewenste distantie de Rijksrecherche met het onderzoek belast.

Gezien de onduidelijkheid over de toedracht – er waren geen getuigen van het incident – werden zowel de dader van de steekpartij als de politieman en zijn zoon als verdachten aangemerkt. Later bleek dat de zoon geen getuige was geweest van het incident. Hij was in de woning van het slachtoffer achtergebleven.

Al snel werd duidelijk dat de dader van de steekpartij psychisch verward was. Onderzoek door psycholoog en psychiater leerde dat de man psychiatrische behandeling nodig had.

De toestand van het slachtoffer was in eerste instantie kritiek. Na drie weken kon hij voor het eerst worden gehoord. Hij verklaarde dat hij was aangevallen en dat hij daarna pas zelf had geslagen en geschopt.

De dader van de steekpartij werd enkele malen verhoord. Hij maakte een zeer verwarde indruk en legde onsamenvangende verklaringen af. Tijdens zijn laatste verhoor verklaarde hij dat hij zich van het steekincident alleen wist te herinneren dat hij na het openen van de voordeur een klap had gekregen en was gevallen.

De zaak is ondertussen voor de rechter geweest. Deze achtte poging doodslag bewezen en de dader volledig ontoerekeningsvatbaar. Maatregel: TBS met dwangverpleging.

De politieman is inmiddels weer (gedeeltelijk) begonnen met zijn werk.

Beleid en kwaliteit

Beleidscyclus

Beheersmatig valt de Rijksrecherche als OM-onderdeel onder de planning & control cyclus van het Openbaar Ministerie. In 2005 is de in 2004 ingezette vernieuwingsslag met betrekking tot de interne managementrapportage verder vormgegeven. Het doel is een managementrapportage te ontwikkelen die aansluit bij het 'INK-model' en uitgaat van het 'balanced-scorecard' principe.

Kwaliteitszorgsysteem

In 2004 heeft de Rijksrecherche zich ten doel gesteld om de organisatie verder in te richten volgens het INK-model. Dit kreeg in 2005 een vaste en concrete vorm. Het doel is om te groeien naar een procesgerichte organisatie in 2007. Alle proceseigenaren van de processen werden benoemd en vier processen, te weten opsporing, financiën, administratie & organisatie (A&O) en personeelszorg werden als kritisch bestempeld. Hieraan werd extra aandacht besteed.

Om de procesgerichte organisatie mede gestalte te geven heeft de Rijksrecherche in 2005 twee nieuwe instrumenten binnengehaald. Met de komst van het softwarepakket 'Mavim' is een belangrijk instrument beschikbaar om de processen

en bijbehorende A&O beschrijvingen voor alle medewerkers binnen de organisatie zichtbaar, beheersbaar en digitaal toegankelijk te maken. Het tweede systeem dat in 2005 haar intrede deed is Summ-it: een programma om te komen tot een landelijke standaard en eenduidig procesdossier. Op deze wijze borgt de Rijksrecherche de kwaliteit van haar procesdossiers, te meer omdat het systeem de actuele wet- en regelgeving volgt en werkt conform het Abrio modeldossier van de Nederlandse politie.

Er werden een klantwaarderingsonderzoek en een medewerkers tevredenheids onderzoek uitgevoerd. Uit de resultaten van beide onderzoeken kan worden opgemaakt dat de Rijksrecherche op de goede weg is, maar dat er zeker ook verbeterpunten zijn. Daarom is het startschot gegeven voor verbetertrajecten op zowel de korte als de lange termijn.

Als laatste werd een intern auditplan ontwikkeld. Hiermee kan door procesaudits naar verwachting in 2006 structureel worden voorzien in controle, beheer en onderhoud van de eerdergenoemde kritische processen van 2005 (opsporing, financiën, A&O en personeelszorg).

Politie in de fout

In april 2005 werd door de regiopolitie een Team Grootchalig Optreden opgericht in verband met een poging tot doodslag. Tijdens het verhoor verklaarde één van de getuigen in dat onderzoek over de activiteiten van een bepaalde man. Deze zou zich schuldig hebben gemaakt aan mishandeling, handel in verdovende middelen en het bezoek aan prostituees waarbij hij samen met de betreffende prostituee cocaïne zou gebruiken. Ook zou hij een deel van de kosten van het bezoek aan deze prostituee met cocaïne betalen.

Deze persoon, bij de getuige bekend onder de naam X, bleek de brigadier van politie Y te zijn. Vanaf mei 2005 werd de Rijksrecherche met het onderzoek naar de brigadier belast. Getuigen verklaarden grote hoeveelheden cocaïne gezien

te hebben in de woning van de verdachte brigadier. Ook zou hij enkele keren aan prostituees hebben aangeboden drugs te zullen leveren in ruil voor seks. De brigadier werd aangehouden en in verzekering gesteld.

Verder onderzoek werd ingesteld naar de verdwijning van verdovende middelen uit het bureau van politie en de rol van de brigadier daarin. Ook naar het raadplegen van politiestructuren werd een onderzoek ingesteld.

De brigadier schreef een deel van zijn gedrag toe aan zijn behoefte aan seks; hij had zich hiervoor eerder onder doktersbehandeling laten stellen. De brigadier heeft zichzelf later in zijn cel van het leven beroofd.

Mishandeling door bewaarders

September 2004. Een gedetineerde in een penitentiaire inrichting (PI) schreeuwt en schopt hard tegen de deur van de isolatiecel waarin hij is ondergebracht en verstoort daarmee de zondagse rust. Ook de kerkdienst ondervindt hiervan hinder. Gesprekken met de gedetineerde leiden niet tot de gewenste rust. Enkele bewaarders willen de man in kwestie (opnieuw) aanspreken op zijn gedrag tijdens het uitdelen van de lunch en dan gaat het fout: de gedetineerde weet uit zijn cel te ontvluchten en duikt een kantooruimte in vlak naast zijn cel. Met behulp van vele toegesnelde collega's weten de bewaarders hem uiteindelijk onder controle te krijgen waarna hij wordt afgevoerd naar een andere isolatieafdeling.

De lezingen over wat er is gebeurd lopen ernstig uiteen maar beide partijen zijn het wel eens over het feit dat “de andere partij” is begonnen en zij zich slechts hebben “verweerd” op de slagen en schoppen van de ander. Ook zijn beide partijen het er over eens dat het “een strijd op leven en dood” was. Bij dit gevecht werd gebruik gemaakt van wapenstokken, bezemstelen en zelfs een stoel. Het is dan ook geen wonder dat zowel bewaarders als gedetineerde behoorlijk gehavend zijn na het incident.

Nadien rijzen er vraagtekens. Een van de betrokken bewaarders maakt aan zijn superieuren kenbaar dat er

wellicht sprake was van mishandeling van de betrokken gedetineerde en suggereert zelfs een zekere opzet. Een intern onderzoek van de Dienst Justitiële Inrichtingen levert geen bijzonderheden op. De bewaarder die de zaak aanhangig maakte voelt zich hierdoor miskend en benadeeld en stuurt een brief naar de raadsman van de betrokken gedetineerde waarin hij zijn visie op het incident kenbaar maakt. Dit leidt uiteindelijk tot een aangifte van de gedetineerde en een onderzoek door de Rijksrecherche.

Naast de betrokken bewaarders worden in het onderzoek vele getuigen verhoord. Uit meerdere verklaringen blijkt dat de gedetineerde is geschopt en geslagen, ook nadat hij ‘onder controle’ was. De betrokken bewaarders waren niet allemaal voldoende getraind in het gebruik van de gehanteerde geweldsmiddelen. Na het incident is de gedetineerde geboeid met ‘tie-rips’ (plastic handboeien) en ook die mogen niet zomaar worden gebruikt in een PI. Het daaropvolgende transport van de gedetineerde naar de andere afdeling werd door sommige getuigen als kwetsend ervaren, dat gebeurde namelijk op een kar waarop normaliter koffie en post wordt vervoerd.

Drie van de betrokken bewaarders worden vervolgd ter zake poging tot zware mishandeling subsidiair mishandeling.

Personeel

Formatie en bezetting

Het formatiebudget voor 2005 bedroeg 115,2 fte exclusief de chauffeurs voor het College van procureurs-generaal.

Per organisatieonderdeel was de bezetting per 31 december 2005 als volgt:

	Mannen	Vrouwen	Arbeids- plaatsen	Fte
Directie	3		3	3,17
Stafbureau	3		3	3,11
Operationele Zaken				
• Regio Noord-Oost	15	3	18	17,51
• Regio West I	14	3	17	17,39
• Regio West II	16	1	17	17,67
• Regio Zuid	13	1	14	14,67
• Executieve Onder- steuning (incl. Buiten- landse Corruptie)	15	3	18	18,72
Bedrijfsvoering	6	9	15	12,97
Overig	2		2	2,11
Totaal	87	20	107	107,32

In 2005 zijn in totaal 4 nieuwe medewerkers ingestroomd. Uitgestroomd zijn 6 medewerkers.

Per 31 december 2005 waren er 4 medewerkers die gebruik maakten van de tijdelijke ouderenregeling politie (TOR).

Ziekteverzuim

Het percentage ziekteverzuim in 2005 was 3,8. Het aantal nulverzuimers bedroeg 67. Het Sociaal Medisch Team kwam in totaal 4 keer bijeen.

Vorming en opleiding

Om het kennisniveau te matchen met actuele ontwikkelingen heeft het management besloten om het opleidingsbudget in overstemming te brengen met de landelijke normering van 3% van het personeel budget. Er is een meerjarig opleidingsplan geschreven.

De in 2004 gestarte pilot aan de Vrije Universiteit (VU) van Amsterdam voor de opleiding tot rijksrechercheur werd in 2005 geëvalueerd. De pilot hield in dat de 2,5 jaar durende parttime

opleiding werd vervangen door een jaar fulltime studie.

De 3 medewerkers die aan de pilot hebben deelgenomen hebben de opleiding succesvol afgerond. In vervolg daarop zijn in het najaar van 2005 vier nieuwe medewerkers gestart met de opleiding.

Naast de opleiding aan de VU werd in 2005 gebruik gemaakt van het cursusaanbod van de Politieacademie, waaronder de certificering voor hulpofficier van justitie. Het executieve personeel volgde de integrale beroepsvaardigheidstraining voor wapendragenden.

Arbeidsomstandigheden

Achmea Arbo heeft in 2005 een 'risico-inventarisatie en evaluatie' gehouden. De resultaten hiervan zijn gebundeld en worden bijgehouden. Er is een aantal materiële voorzieningen getroffen zoals aanschaf van nieuw meubilair. Ook ten aanzien van de veiligheid in gebouwen zijn aanpassingen getroffen zoals alarminstructies op verschillende plekken, aanduidingen van middelen als brandblusapparaten et cetera. Alle bedrijfs-hulpverleners volgden in 2005 de vereiste trainingen. Voor de persoonlijke veiligheid van de rechercheurs zijn veiligheidsvesten aangeschaft.

Rechtspositie en personeelsbeheer

Steeds meer krijgt het personeelsbeheer een stevig fundament. In 2005 werden de persoonsdossiers geschoond en opnieuw ingedeeld. De omissies met betrekking tot de AFUP-status – belangrijk voor de pensioengrondslag – werden ook bij het ABP gecorrigeerd en er is conform de inhoud invulling gegeven aan de nieuwe Collectieve Arbeidsovereenkomst Politie 2005-2007 voorzover dit in 2005 kon worden gerealiseerd. Voorts kan op basis van audits worden geconstateerd dat er sprake is van een duidelijke progressie in het rechtspositionele beheer c.a.

Personeels- en salarisadministratie

Het jaar 2005 heeft voor wat betreft nieuw te ontwikkelen activiteiten vrijwel geheel in het teken gestaan van het overbrengen van de salarisadministratie van het ministerie van Justitie (met het systeem PerCC/IPA) naar de salarisadministratie van de Politie Utrecht (systeem Beaufort/Gemal). Deze overheveling was nodig omdat het voor het ministerie nauwelijks mogelijk bleek de salarisadministratie van de Rijksrecherche, die zeer afwijkt van de overige justitie-

onderdelen, op juiste wijze uit te voeren. Het nieuwe systeem is wel volledig toegesneden op de rechtspositie van de politie. Met de politie Utrecht is voor het voeren van deze administratie een Service Level Agreement afgesloten.

Vertrouwenspersoon Integriteit

In het verslagjaar werd een vertrouwenspersoon integriteit aangesteld. De medewerkers kunnen bij deze vertrouwenspersoon terecht met zaken waarvan zij het moeilijk vinden om die met hun chef te bespreken. Het kan hierbij gaan om ongewenste omgangsvormen, integriteitsaantastingen en seksuele intimidatie.

Verwevenheid van functies

Vanaf januari 2005 werd door de Algemene Inspectie Dienst (AID) onderzoek gedaan naar vermeende visfraude. Het vermoeden bestond dat vissers in samenwerking met visverwerkende bedrijven en de visafslag onjuiste vangstopgaven hebben gedaan.

In dat onderzoek werden doorzoekingen gepland. Gezien de te verwachten commotie besloot de fungerend hoofdofficier van justitie te Zwolle de burgemeester van de gemeente Urk telefonisch op de hoogte te brengen. In het onderzoek van de AID werden ook telefoons afgeluisterd waaronder die van de directeur van de betrokken visafslag. Deze gesprekken gaven aanleiding tot een verdenking tegen de burgemeester van schending van zijn geheimhoudingsplicht.

Reden voor het Functioneel Parket om de Rijksrecherche in te schakelen.

Bijzonderheid was dat de burgemeester onafhankelijk voorzitter was van de beheerscoöperatie van de visafslag; de directeur van de visafslag vervulde in die coöperatie de functie van secretaris. Tijdens zijn verhoor verklaarde de burgemeester dat het nooit zijn bedoeling was geweest om iemand te 'tippen'. De gevoerde telefoongesprekken zijn niet van invloed geweest op de onderzoeksresultaten van de AID.

De burgemeester is op 11 november 2005 door de rechtbank Zwolle veroordeeld tot een boete van 500 euro voor schending van zijn geheimhoudingsplicht.

Financiën

Financieel beheer

In 2005 heeft de Rijksrecherche de beschrijving van haar financiële processen verbeterd en aanvullende beheersmaatregelen getroffen. In lijn met de andere OM-onderdelen is het gehele financiële beheer intensief door KPMG door middel van audits beoordeeld. Het financiële beheer binnen de Rijksrecherche is als gevolg daarvan geoptimaliseerd en de betrouwbaarheid van de financiële verantwoording is daarmee verhoogd.

De vaste activa administratie is geactualiseerd en ingelezen in het financiële systeem Jurist 2002. Hierdoor is het mogelijk geworden om aansluiting met de saldbalans te realiseren. De activa staan voor ruim 2,6 miljoen euro op de balans. Bijzondere aandacht is gegeven aan de verplichtingen- en contractenadministratie en de inkoopplanning. In 2005 is hierdoor een volledig beeld ontstaan van de lopende verplichtingen binnen de Rijksrecherche en worden investeringen meer planmatig uitgevoerd.

Personeel

Door een lagere personele bezettingsgraad dan begroot (6,3 fte) ontstond er financiële ruimte die onder andere is aangewend voor:

- Inhuur van extern personeel;
- Financiering van de meerkosten op het gebied van huisvesting en parkeervoorzieningen van het hoofdkantoor te Den Haag;
- Financiering van een meerjarig inkoopplan.

Verder is het opleidingsbudget in overstemming gebracht met de landelijke norm van 3% van het personele budget. Hieraan gekoppeld is een meerjarig opleidingsplan geschreven.

Het College van procureurs-generaal heeft besloten de chauffeursdiensten en het wagenparkbeheer van het College per oktober 2005 definitief onder te brengen bij de Rijksrecherche. De kosten die hiermee gemoeid zijn worden vergoed door het Parket-Generaal.

Materieel

De exploitatiekosten op het gebied van huisvesting, parkeervoorzieningen, wagenparkbeheer, telefonie en cateringkosten vertonen een stijgende lijn en maken 75% uit van de totale materiële exploitatie uitgaven. In 2006

zullen verbeteringsvoorstellen ervoor moeten zorgen dat het exploitatiebudget beheersbaar blijft.

Voor uitbreidings- en vervangingsinvesteringen geldt een meerjarig inkoopplan. De doelstelling om in 2005 minimaal 80% hiervan te realiseren is ruimschoots gehaald.

Naast de reguliere vervangingsinvesteringen zijn extra investeringen gedaan op het gebied van:

- Opzetten en realisering project 'Videoconferencing';
- Inrichting verhoorkamers inclusief apparatuur conform de meest actuele eisen;
- Informatie- en woonhuisbeveiliging;
- Software (programma's Summ-it, Mavim en Beaufort);
- Arbo-beleid (vervanging meubilair naar aanleiding van de gehouden risico-inventarisatie en evaluatie).

Gerechtskosten

De Rijksrecherche participeert al enige jaren in het tapcentrum van het Korps Landelijke Politiediensten. Hier wordt jaarlijks een vast bedrag voor in rekening gebracht. Het samenwerkingsverband is begin 2005 opgehouden te bestaan. Hiervoor in de plaats is een nieuw samenwerkingsverband met de Unit Landelijke Interceptie in ontwikkeling. De kosten voor deze dienstverlening worden jaarlijks vastgesteld door de Commissie Interceptie en worden berekend per lijn per jaar. De Rijksrecherche heeft een 20-tal taplijnen in gebruik. Door een nieuwe verdeelsystematiek, vastgesteld door het College, is het toegekende budget, ten opzichte van 2004, met meer dan 54% gekort. Een overschrijding van 20% op het toegekende budget was dan ook voorzien.

Financieel overzicht 2005

(Bedragen x € 1.000,-)

	Budgettair kader	Realisatie	In %
Totaal	10.403,00	10.227,30	98,3
Waarvan:			
Personeel	8.549,20	7.959,00	93,1
Materieel	1.853,80	2.268,30	122,4
Gerechtskosten	71,7	85,9	119,8
Ontvangsten		147,7	

Informatie- en Communicatietechnologie

De ontwikkeling en het beheer van Informatie- en Communicatietechnologie wordt door de Rijksrecherche zelf verzorgd. Dit brede vakgebied is te verdelen in drie componenten: netwerk & werkplek, informatievoorziening & applicaties en audiovisuele middelen. In alle componenten is in 2005 geïnvesteerd.

Netwerkinfrastructuur

De netwerkinfrastructuur is vernieuwd door de plaatsing van drie geheel nieuwe fileservers, bijbehorende UPS-systemen, hubs en switches. In combinatie met de in 2004 gerealiseerde breedbandverbindingen tussen de locaties kwamen nieuwe technieken en technologieën binnen handbereik. Zo is er nu sprake van een back-up procedure waarbij alle locaties elkaar dagelijks van een back-up voorzien. Tevens is op elke locatie een videoconference systeem in gebruik genomen. Via dit systeem kunnen vergaderingen, voorzien van beeld en geluid, tussen de locaties plaatsvinden zonder dat het personeel hoeft te

reizen. Dit levert veel efficiency winst op. Ook is er gestart met de vervanging van de inmiddels afgeschreven computers voor de werkplekken. Met gebruik van een Justitie breed afgesloten raamcontract zullen deze systemen worden vervangen door computers van een nieuwe leverancier.

Informatievoorziening en applicaties

Op het gebied van informatievoorziening en applicaties zijn verschillende projecten afgerond. Het interne mail- en agendasysteem Groupwise werd na een proefperiode vervangen door de op Linux draaiende applicatie GroupOffice. De personeels- en salarisadministratie van de Rijksrecherche is overgegaan van het systeem PerCC/IPA naar Beaufort/Gemal. Ten behoeve van het programma Zylab is een snelle dubbelzijdige scanner in gebruik genomen. Hierdoor is het voor de Rijksrecherche nu mogelijk om grotere hoeveelheden schriftelijke bescheiden, zoals in beslag genomen administraties, snel te digitaliseren en te doorzoeken.

Brand Schiphol

In de nacht van 26 op 27 oktober 2005 brak er brand uit in het detentiecentrum op Schiphol Oost. Als gevolg van deze brand vonden elf mensen de dood, naar later bleek als gevolg van koolmonoxidevergiftiging.

Onder leiding van de Rijksrecherche werd een onderzoeksteam geformeerd bestaande uit medewerkers van de Rijksrecherche en de Koninklijke Marechaussee. Circa 40 tactische en 20 technische rechercheurs startten het

onderzoek. Er werd een groot aantal getuigen gehoord. Deze verhoren leidden tot de aanhouding van één van de bewoners van het detentiecentrum voor opzettelijke brandstichting. Hij zal zich voor de rechter moeten verantwoorden. Het onderzoek richtte zich verder op de brandveiligheid van het centrum. Ook de gemeente Haarlemmermeer en de Onderzoeksraad voor de Veiligheid stelden zelfstandig onderzoeken in.

Factsheet Rijksrecherche

De Rijksrecherche in kort bestek

De Rijksrecherche is in 1897 opgericht en heeft in de Nederlandse rechtsstaat een bescheiden maar markante rol. Zij is onderdeel van de Nederlandse politie, wordt uitsluitend justitieel aangestuurd en doet strafrechtelijk feiten en opsporingsonderzoek bij de overheid als de integriteit in het geding is.

Taken en inzet van de Rijksrecherche

Niet alle gepleegde strafbare feiten binnen de overheid worden door de Rijksrecherche onderzocht. Dit zou alleen al om puur capacitaire redenen niet doenlijk zijn. Het werkterrein van de Rijksrecherche is daarom afgebakend. Als algemene uitgangspunten voor de inzet van de Rijksrecherche geldt dat (cumulatief):

- het onderzoek gericht is op (semi-)overheidsfunctionarissen;
- er sprake moet zijn van een mogelijk strafbaar feit dat de integriteit van de overheid ernstig kan aantasten;
- in het onderzoek zelfs iedere schijn van partijdigheid moet worden vermeden.

Voorbeelden van onderzoeken door de Rijksrecherche zijn vuurwapengebruik door de politie met lichamelijk letsel, zedendelicten, (buitenlandse) corruptie, valsheid in geschrift, schending van het ambtsgeheim en celdoden in politiebureaus. Voor inzet van de Rijksrecherche geldt steeds dat hierbij overheidsfunctionarissen betrokken moeten zijn.

De Rijksrecherche wordt ingezet op grond van de inzetcriteria zoals die door het College van procureurs-generaal per 8 januari 2002 zijn vastgesteld en per 1 februari 2002 in werking zijn getreden. De Coördinatie Commissie Rijksrecherche (CCR) bepaalt of de Rijksrecherche wordt ingezet en voor hoelang. De CCR bestaat uit een procureur-generaal, de hoofdofficier van justitie van het landelijk parket en de directeur Rijksrecherche. De CCR wordt bijgestaan door de landelijk coördinerend rijksrecherche-officier van justitie.

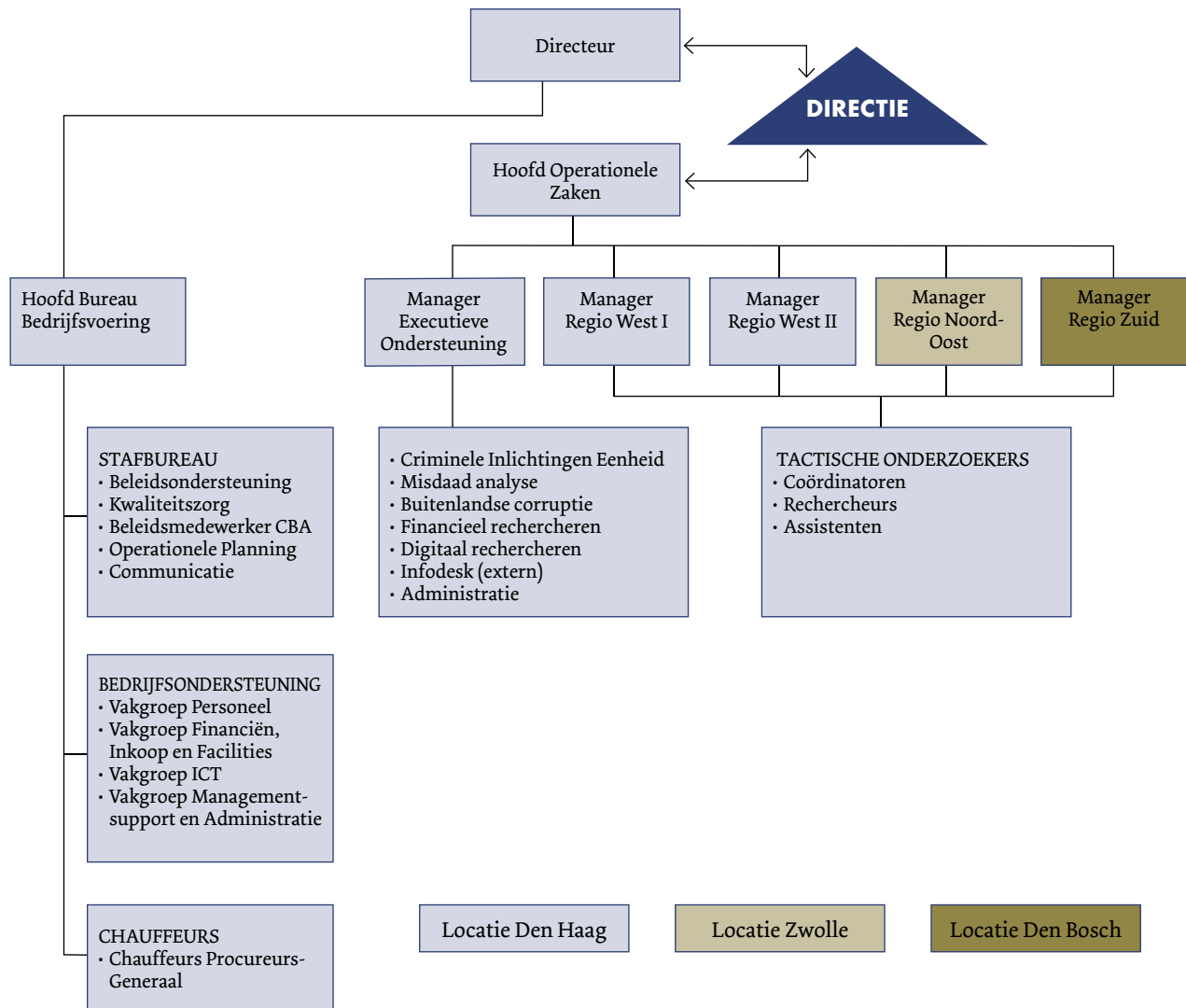
Organisatie

De directie van de Rijksrecherche bestaat uit de directeur Rijksrecherche en het Hoofd Operationele Zaken. Het managementteam bestaat uit de directie, het hoofd bedrijfsvoering en de managers van de regio's en de afdeling Executieve Ondersteuning.

Bij de Rijksrecherche werken 107 medewerkers, waarvan 85 uitvoerend en 22 ondersteunend. De jaarlijkse begroting bedraagt zo'n € 10 miljoen.

De Rijksrecherche heeft haar hoofdvestiging in Den Haag en twee vestigingen in Zwolle en Den Bosch.

Organogram Rijksrecherche*

*(volgens formatieplan 2006)

Rijksrecherchegebouw, locatie Den Haag

Rijksrecherchegebouw, locatie Den Bosch

Rijksrecherchegebouw, locatie Zwolle

**Meer informatie over
de organisatie en taken
van de Rijksrecherche
kunt u opvragen bij de
hoofdvestiging in Den
Haag, telefoonnummer**

070 34 11 100.

**Informatie is ook te
vinden op internet:
www.rijksrecherche.nl**

**U kunt ook faxen naar
nummer 070 34 11 102 of
een e-mail sturen aan:
info@rijksrecherche.nl**

Rijksrecherche

**Rijksrecherche
Postbus 16424
2500 BK Den Haag
070 34 11 100**

**Bezoekadres:
Kanonstraat 4
2514 AR Den Haag**